

ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
भारत मौसम विभाग
डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ
अकोला

हवामानावर आधारित कृषि सल्ला

दिनांक : 06-09-2024

गडचिरोली(महाराष्ट्र) साठी हवामान पूर्वानुमान - वर जारी :2024-09-06 (पुढील पाच दिवसांसाठी सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत वैध)

हवामान घटक	2024-09-07	2024-09-08	2024-09-09	2024-09-10	2024-09-11
पर्जन्यमान (मिमी)	37.4	39.4	76.3	21.4	23.5
कमाल तापमान (अं.से)	30.6	30.5	29.4	28.4	28.3
किमान तापमान (अं.से)	23.2	23.1	23.4	23.3	23.2
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	95	97	98	98	98
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	71	77	81	82	77
वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	5	5	6	5	5
वाऱ्याची दिशा(अंश)	293	289	300	248	224
मेघाच्छादन (ऑक्ट)	6	7	8	6	6

हवामान सारांश / चेतावणी:

प्रादेशिक हवामान केंद्र, नागपूर येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील पाच दिवसात गडचिरोली जिल्ह्यात अंशतः ते पूर्णतः ढगाळ हवामान राहून दि. ०७ सप्टेंबर २०२४ रोजी बहुदा सर्वत्र ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाचा पाऊस पडण्याची शक्यता वर्तवण्यात आली आहे तर दि. ०८ सप्टेंबर २०२४ सर्वत्र ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाचा पाऊस पडण्याची शक्यता वर्तवण्यात आली आहे. तर दि. ०९ ते ११ सप्टेंबर २०२४ पर्यंत विरळ ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाचा पाऊस पडण्याची शक्यता वर्तवण्यात आली आहे ईशारा : दि. ०७ ते ११ सप्टेंबर २०२४ पर्यंत तुरळक ठिकाणी विजांच्या कडकडाट व मेघगर्जना चा ईशारा वर्तवण्यात आला आहे तर दि. ०८ सप्टेंबर २०२४ रोजी मुसळधार पावसासह विजांच्या कडकडाट व मेघगर्जना चा ईशारा वर्तवण्यात आला आहे.

कृषि सल्ला:

कापूस, तूर व भाजीपाला इत्यादी पिकात हलकी कोळपणी करावी जेणेकरून पिकातील तणाचे नियंत्रण होऊन जमिनीतील ओलावा टिकून राहण्यास मदत होईल. > शेतकरी बंधूनी कपासी, तूर व भाजीपाला इत्यादी पिकामधील तणाचे व्यवस्थापन करावे तसेच पिकामध्ये अंतरमशागत करून उपलब्ध ओलाव्याचे संवर्धन करावे.

संक्षिप्त संदेश सल्ला:

शेतकरी बंधूनी पिकांना कीटकनाशक फवारणी व धान पिकास नत्राची दुसरी मात्रा २५ किलो प्रती हेक्टर (५४ किलो युरीया) द्यावे तसेच ३-५ सेमी पाण्याची पातळी बांधून ठेवावी व पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी.

पिक निहाय सल्ला:

पिक	पिक निहाय सल्ला
सोयाबीन	सोयाबीन पिकातील शेंगांवरील करपा रोगाचा प्रादुर्भाव लक्षात येताच टेबुकोनॅझॉल २५० ई.सी. १.२५ मिली प्रती लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. फवारणी करताना कोरडे वातावरण, वाऱ्याचा वेग व दिशा यांची खात्री करून घ्यावी. सोयाबीन पिकातील पाने खाणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी शेतकरी बंधूनी थायोमिथोक्झाम १२.६ % + लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ९.५ % २.५ मिली किंवा इंडोक्झीकार्ब १५.८ % ६.६६ मिली किंवा क्लोरॅट्रानिलीप्रोल १८.५ एससी ३ मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सोयाबीन पीकावर ढगाळ वातावरणामुळे शेंगा पोखरणान्या अळ्यांचा प्रादुर्भाव आढळल्यास इंडोक्झीकार्ब १५.८ टक्के एस.सी.७ मिली किंवा क्लोरॅट्रानिलीप्रोल १८.५ एस.सी. ३ मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. फवारणी स्वच्छ वातावरण व हवा कमी असलेल्या वेळेत कराव.
भात	<p>□ खोडकिडीच्या व्यवस्थापन करण्यास ट्रायकोग्रामा जापोनिकम (ट्रायकोकार्ड) हे परोपजीवी किटक हेक्टरी ५०,००० अंडी या प्रमाणात दर ७ दिवसांच्या अंतराने ३ ते ४ वेळा सोडावे. बांधीत ५% किडग्रथत फुटवे दिसताच क्लोरॅट्रानिलीप्रोल ०.४% दाणेदार १० कि. ग्रॅ. किंवा फीप्रोनिल ०.३ जी २५ कि.ग्रॅ. प्रती हेक्टर बांधीमध्ये पाणी असतांना टाकावे. □ धान करपा रोग व्यवस्थापन करण्यास : □ क्लोरोनॅझोल ५ % ई.सी. @ २० मि.ली. किंवा आयसोप्रोथीलेन ४० % ई.सी. @ १५ मि.ली. किंवा टेबूकोनॅझोल २५.९ ई.सी. @ १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. □ मागील आठवड्यातील ढगाळ वातावरण धान पिकावरील खोडकिडा व गादमाशी चा प्रादुर्भाव झाला असून तसेच पुढील हवामानाची स्थिती लक्षात घेता धान पिकावरील खोडकिडा व गादमाशीस अनुकूल असून च्या व्यवस्थापनास दाणेदार क्रीनॉलफॉस ५ % ५ किलो किंवा कार्बोप्युरॉन ३ % दानेदार किंवा फिप्रोनिल ०.३ टक्के दानेदार @ २५ किलो ग्रॅम किंवा फोरेट १०% दानेदार १० किलो ग्रॅम प्रती हेक्टर बांधीमध्ये ७ ते १० सेमी. पाणी असतांना टाकावे व बांधीमधील पाणी ४ ते ५ दिवस बांधीबाहरे काढू नये. फवारणी करीता क्लोरोपायरीफॉस ५० टक्के प्रवाही @ १५ मिली किंवा फिप्रोनिल ५% SC @ २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी</p>
तूर	तूर पिकावर पाने गुंडाळणारा अळीचा प्रादुर्भाव आढळल्यास त्याच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के निंबोळी अर्काची पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी व तसेच धान बांधीच्या बांधावरील तूर पिकातील तणाचे व्यवस्थापन करण्यासाठी एक किंवा दोनदा निंदनी करून पिक तण विरहित ठेवावे.
कपाशी	<p>➤ कापूस उत्पादन वाढवण्यासाठी शेतकरी बंधूनी कापूस पीक फुलावर असतांना २ टक्के युरीयाची (२०० ग्रॅम युरीया + १० लिटर पाणी) आणि बोन्डे भरण्याच्या अवस्थेत असताना २ टक्के डी.ए.पी (२०० ग्रॅम डी.ए.पी + १० लिटर पाणी) ची फवारणी करावी. ➤ ढगाळ वातावरणामुळे रसशोषक किडींचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असून जर आर्थिक नुकसानाची पातळी गाठल्यास (सरासरी १० किडी प्रती पान) नियंत्रणासाठी ऑसिटामिप्रिड २० टक्के एसपी ०१ ग्राम किंवा फिप्रोनिल ५ टक्के प्रवाही ३० मिली. किंवा बुप्रोफेजीन २५ टक्के प्रवाही २० मिली. किंवा प्रोफेनाफॉस ५० टक्के प्रवाही २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी. ➤ शेंदरी बोडअळीच्या निरीक्षणासाठी प्रती हेक्टर ८ कामगंध सापळे लावावेत. या सापळ्यामधील अडकलेल्या नरपतंग वेळो वेळी काढून नष्ट करावे तसेच दर २१ दिवसानंतर वड्या (ल्युर) बदलत राहावे. ➤ कपाशी पिकातील प्रादुर्भाव ग्रस्त डोमकळ्या आढळल्यास दर आठवड्यांनी अळी सहीत वेचून नष्ट करावे ➤ सरासरी ५ ते १० टक्के पात्या, फुले आणि हिरव्या बोंडाचे नुकसान आढळल्यास नियंत्रणासाठी प्रोफेनाफॉस ५० टक्के प्रवाही २० मिली. किंवा क्रीनॉलफॉस २५ टक्के एएफ २५ मिली. किंवा क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के प्रवाही २५ मिली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी.</p>

फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला:

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
मिरची	मिरची पिकातील फुलांची गळ कमी करण्यासाठी प्लॅनोफिक्स ५ मी.ली.प्रती ९ लिटर पाण्यात मिसळून मिरची लागवडीनंतर ५० व ७० दिवसांनी फवारणी करावी. मिरची पिकावरील रसशोषक किडीच्या व्यवस्थापनासाठी ५ टक्के निंबोळी अर्काची किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के प्रवाही ५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. सध्याच्या हवामानामुळे मिरची पिकावर चुरडा – मुरडा या विषाणू जन्य रोग पांढरी माशी व फुलकिडे या किडी मार्फत होऊ शकतो .त्यामुळे पिकाचे पाने बारीक वाकडी होऊन सुरकुत्या पडल्यासारखी निस्तेज होतात त्यामुळे झाडाची वाढ

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
	खुंटते .पांढरी माशीच्या नियंत्रणासाठी पिवळे तसेच फुलकिड्यासाठी निळे चिकट सापळे लावावेत.रासायनिक कीटकनाशाकाचा वापर करावयाचा असल्यास फुलकिडे नियंत्रणासाठी फीप्रोनिल ५ % ई सी १५ मिली किंवा स्पिनोसॅड ४५ ई सी ४ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
टोमॅटो	सध्याच्या ढगाळ हवामाना मुळे टोमॅटो पिकावर करपा रोगाचा प्रादुभाव दिसून येत असल्यास नियंत्रणासाठी मॅनकोझेब ७५ डब्लूपी . २५ ग्राम किंवा कॉपर ऑक्झीक्लोराईड ५० डब्लूपी २५ ग्राम १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. फुलिकडे आणि पांढरया माशीच्या नियंत्रणासाठी थायमथोक्झाम २५ टक्के विद्रावे दाणेदार ४ ग्राम किंवा डायमथोएट ३० टक्के प्रवाही १० मि ली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. फळ पोखरणाया अळीच्या नियंत्रणासाठी क्रीनॉलफॉस २५ टक्के प्रवाही २० मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
भेंडी	भेंडी पिकावर शेंडा व फळे पोखरणान्या अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असल्याने शेतकरी बंधूनी च्या व्यवस्थापणासाठी सायपरमेश्रीन १० % ०६ मिली किंवा डेल्टामेश्रीन २.८ %१० मिली किंवा ईमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % ०३ ग्राम किंवा फेन्प्रोपेथ्रीन ३० %३.५ मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून पाऊस विरहित दिवसात फवारणी करावी.

पशुधन विषयक निहाय सल्ला:

पशुधन विषयक	पशुधन विषयक निहाय सल्ला
बकरा किंवा बकरी	दुभत्या जनावरांना आहार व्यवस्थापनासाठी हिरवा चारा व १ टक्के खनिज मिश्रणाचा समावेश करावा व आवश्यकतेनुसार मीठ टाकावे.लसीकरण करावे तसेच गाय मैस व शेव्यांना खुर्या,घटसर्पव फर्या रोगावर प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून पशु वैद्यकीय अधिकारी च्या सल्या नुसार लसीकरण करून घ्यावे.जुलै महिन्यात गाई, म्हशी,शेव्या व मेंढ्याचे नियमित जंत निर्मूलन करून घ्यावे. पावसाळ्यात जनावराच्या गोठ्यात पाणी साचणार नाही त्यासाठी गोठ्याचा पृष्ठभाग उतारावर असावा याची काळजी घ्यावी